

Whaleboat, restauratie van traditionele jachten en bouw moderne roeisloepen

„Al een walvis gevangen?” Het grapje klinkt een beetje belegen voor de initiatiefnemers van de 'Whaleboat' werf. Maar wie hun walvissloop door de golven van de Noordzee heeft zien klieven, vergeet het beeld niet vlug. „De walvissloop heeft ons op de kaart gezet als bouwer van traditionele en moderne boten,” stelt Koen De Gezelle, die ruim 10 jaar geleden in een loods in de Gentse deelgemeente Afsnee begon met de bouw van houten sloepen. Intussen is Whaleboat uitgegroeid tot een gerespecteerd restaurateur van traditionele en moderne boten en bouwer van roeisloepen voor vele zeeën.

Zo kronkelig de Leie is, zo bochtig is ook het carrièrepad van Koen De Gezelle, de bezieler van de eigenzinnige 'Whaleboat'-werf. Met Latijn-Grieks als achtergrond koos hij voor de richting Kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Gent. Dit liep goed de eerste paar jaar, maar toen het eindwerk in zicht kwam had Koen geen zin in een theoretische proefschrift, maar wou hij een praktische werk afleggen.

Tijdens zijn studies had hij een passie opgevat voor Noorse kunst, vandaar zijn voorstel om op schaal en replica van een Drakar te bouwen, goed gedocumenteerd uiteraard. Maar dit vond geen weerklank in de academische wereld. Koen zette echter zijn zin door en bouwde, met de hulp van een paar vrienden, een heuse Drakar waarmee ze de Leie onveilig maakten, op zoek om een prinses te ontvoeren, zoals de Noormannen het hen hadden voorgedaan. Het belangrijkste aan deze

ervaring was dat Koen de smaak van de botenbouw te pakken had en hij besliste in die richting door te gaan. Maar tussen droom en daad moeten ook centen in het laatje komen en dat zat er met de botenbouw niet zo direct in. Daarom ging hij klussen in de bouw, kwam als bomensnoeier aan de kost en evolueerde naar een vaste baan bij een bedrijf gespecialiseerd in tuinaanleg. In zijn vrije tijd bouwde hij zijn eerste sloepen. Dat gebeurde met veel zin voor detail en verfijnde afwerking. „De houten sloepjes zagen er prachtig uit maar schrikten het publiek een beetje af omdat ze heel onderhoudsintensief ogden”, aldus Koen.

'Boat Building Academy'

Intussen spaarde hij de nodige fondsen bij mekaar om cursussen te kunnen volgen aan de befaamde 'Boat Building Academy' in Lyme Regis, in het Engelse graafschap Dorset. Daar volgde hij de theoretische cursussen gewijd aan het ontwerpen van bootvormen en het uittekenen van lijnenplannen.

In een tussenfase ging Koen proeven van de kunstwereld. De familie De Gezelle is vertrouwd met het artistieke metier. Koens grootvader was kunstschilder, zijn tante is gespecialiseerd in houtsnijwerk en restauratie van religieuze sculpturen. Voor en tijdens zijn universitaire studies volgde Koen nog les aan de kunstacademie, maakte assemblages in diverse materialen maar die leverden niet de verhoopde artistieke doorbraak op. Dat 'freewheelen' met divers materialen kwam achteraf in de botenbouw echter heel goed van pas. Koen leerde de samenhang tussen materialen kennen en raakte begeistert, niet alleen door hout maar ook door staal, polyester, epoxy en composietmateriaal. Maar in de eerste fase ging alle aandacht naar houtbouw.

De bouw van de walvissloop betekende een kentering. Een walvissloop is een grote dubbel ender, dus een boot met een spits uiteinde aan de boeg en de spiegel. De traditionele walvissloop was voorzien op vijf roeiers en een stuurman. De sloep heeft een vloeiende lijn, de theoretische basis die Koen in de Boat Building Academy opdeed kon hij hier in de praktijk brengen. Hij hanteert dan wel de tot de verbeelding sprekende naam 'walvissloop' maar in feite gaat het om een roeisloop waarvan hij het ontwerp baseerde

KOEN DE GEZELLE
COMBINEERT OP
DE WHALEBOAT
WERF TRADITIONELE
SCHEEPSBOUWTECHNIKEN
MET DE TOEPASSING VAN
COMPOSITMATERIAAL.
DAT LEVERT AUTHENTIEKE
RESTAURATIES OP NAAST
MODERNE SLOEPENBOUW.

„ZEEROEIEN HEEFT ALLES MEE OM EEN BREED SPORTIEF PUBLIEK AAN TE SPREKEN. WIJ GEVEN INITIATIECURSUSSEN EN JONGEREN EN OUDEREN REAGEREN ENTHOUSIAST.”

op de walvissloep. Het is wel even schrikken bij het inschepen, de initiële stabiliteit van de walvissloep ligt lager dan bij de hedendaagse zeil- en motorboten, maar de reserve stabiliteit is echter heel groot. Daar zorgt een uitgewerkte V-bodem voor die ook maakt dat het een uitstekende roeisloep is.

Met de roeisloep werden reeds vele zeeën bevaren, samen met zijn vaste roeimaat Sven Cornette deed Koen de kusten van Cornwall in Zuidwest Engeland, de Spaanse kusten en de mondaine Franse badplaatsen als Biarritz en Cannes aan.

Ook tal van evenementen en manifestaties luisterden zij op met hun aanwezigheid, niet alleen op de kade maar ook roeiend. Dat zorgt bij het publiek voor verbaasde blikken maar wordt ook op applaus onthaalt wanneer de sloep door de branding breekt.

„In feite is mijn ontwerp geënt op de Australische surfboten die speciaal ontworpen zijn om de branding te trotseren. In mijn nieuw ontwerp zoek ik het optimale compromis tussen de traditionele roeiboort en de surfboot,” stelt Koen. „Mijn uiteindelijke doel is de perfecte zeeroeisloep te ontwerpen en te bouwen. Dat moet resulteren in een prachtig gelijnd vaartuig waarmee je zowel op de binnenwateren als op zee veilig bent en waarmee het doorklieven van de branding geen probleem stelt.”

De meest recent gebouwde zeeroeiboort 'Ella' is volledig in carbon uitgevoerd, is voorzien van glijzitjes en benadert heel dicht de ultieme zeeroeiboort die Koen in gedachten heeft. Ella werd gerealiseerd in

samenwerking met de technische school VTI uit Roeselare onder leiding van Freddy Geirnay.

Ecologisch verhaal

Dit ontwerp krijgt nog een apart ecologisch verhaal mee. Whaleboot werkt samen met het vlasbedrijf Libeco uit Meulebeke aan de ontwikkeling van een romp op basis van vlas en carbon. Libeco maakt op dit ogenblik reeds carbonfietsen met vlasvezel, in plaats van glasvezel, samen met het bedrijf van de Vlaamse wielervedende Johan Musseeuw. Die heeft een hybride vlasvezel carbon fiets in het gamma. Vlascarbon is een composietmateriaal dat carbon als chemische vezel met vlas als natuurlijke vezel combineert. Dat is een minder milieubelastende techniek. Bij de fietsen resulteert dat in een frame dat de trillingen tot 20 procent beter absorbeert.

De walvissloep in vlasvezelcarbon zal dus beter weerstand bieden aan de golven en branding.

Whaleboot overweegt alvast de seriebouw van de zeeroeiboort wanneer de interesse in zeeroeien in stijgende lijn blijft gaan.

Whaleboot heeft plannen om de romp van de zeeroeisloepen te bouwen in vlascarbon, zoals de high tech fietsen van Johan Musseeuw.

Zoals vandaag de catamaranclubs aan onze kust zorgen voor een sportief en milieuvriendelijk sportief recreatief gebeuren, kan het zeeroeien daar ook een plaats krijgen. Het is uitdagend maar toch veilig en het geeft een enorm wijds gevoel wanneer je de riemen aanhaalt. Gedragen wordt door de deining kom je pas echt tot rust. „Zeeroeien heeft alles mee om een breed sportief publiek aan te spreken. Wij geven initiatiecurussen en de jeugd reageert enthousiast.

Ze kunnen er ontzettend veel energie in kwijt. Maar ook ouderen genieten van de gedoseerde en gezonde fysieke inspanning.”

Die ervaringen liggen aan de basis van een nieuw project dat Koen en zijn roeivrienden op de sporen zetten, de oprichting van de vzw C-Row, te lezen als 'sea row'. Bedoeling is om ook in ons land een 'community' te bouwen rond zeeroeien. In Enge-

land en Frankrijk heeft deze sportdiscipline een vaste plaats veroverd en ook in de Verenigde Staten gebeurt zeeroeien op competitief en recreatief niveau

Klassiek en constructie

Maar het bedrijf van Koen steunt nog op een tweede pijler die we als 'Whaleboat classic' kunnen omschrijven. Hier gebeurt de restauratie van traditionele vaartuigen en de constructie van accessoires en toebehoren.

De materiaalervaring die Koen in de kunstwereld opbouwde komt hier aan bod. Het atelier zorgt vandaag voor inox laswerk en staalwerk voor boten. Die materiaalkennis werd recent aangevuld met een technische opleiding over motoren en scheepsdiesels wat de dienstverlening van 'Whaleboat Classic' zeer veelzijdig maakt.

Een ludieke nevenactiviteit van de werf is de realisatie van meubelstukken en interieurdecoratie met een hoog 'fun' gehalte. In die collectie vinden we een hippopotamus poef terug of een walrus chaise longue of ook nog een krokodil koffietafel. Alle stukken zijn speels en met veel fantasie ontworpen.

DE STELLA, NA MEER DAN EEN DECENIUM, WEER TE WATER, KLAAR OM DE SHOW TE STELEN OP OOSTENDE VOOR ANKER.

WALRUS CHAISE LONGUE... SPEELSE FANTASIE VAN DE EIGENAAR VAN DE WHALEBOAT-WERF.

Stella weer tot leven gewekt

De meest recente restauratie is deze van de vissersboot Stella, een boot die 12 jaar onder een zeildoek doorbracht. Die kreeg een nieuw dek en drie waterdichte compartimenten. Een nieuwe houten stuurhut werd gebouwd, volledig volgens de normen van het oude scheepsambacht, zonder gebruik te maken van een nagel of schroef.

Zelfs de oude Perkins motor die eveneens 12 jaar onaangeroerd was gebleven, wisten ze weer aan de praat te krijgen. Een oude scheepsbouwer toonde de jonge botenbouwers hoe het traditionele 'breeuwen' gebeurde, lessen die zij echt naar waarde weten te schatten. De 'Stella' maakte zijn rentree te water op de recente editie van Oostende voor Anker en de 'Whaleboat' werf bewees daarmee dat ze zelfs hopeloos gewaande restauraties tot een goed einde weten te brengen.

Stevig weerwerk

Ella, Alma, Nina, Tessa, Stella... De werf heeft het begrepen op liefvallige meisjesnamen, gelukkig zorgt de restauratie van de 'Ommelander' voor stevig weerwerk. De 'Ommelander' is een klassiek jacht uit 1939, volledig in teak gebouwd met een lengte over alles van 8,10 meter en een breedte van 2,30 meter en een waterverplaatsing van 4,6 ton.

De boot krijgt een grondige restauratie en wanneer we schrijven 'grondig' dan betekent dat ook grondig. Hij werd volledig gestript en zowat de helft van de spanten werden vervangen. Dat gebeurde op de traditionele manier, de nieuwe eiken

spanten werden gestoomd en geklonken. Dan werden andere probleemgebieden aangepakt zoals een gecorrodeerde metalen waterdichte scheidingswand en sommige vloerdelen. Nu volgt nog een grondige opknappbeurt van het interieur alvorens het weer wordt ingebouwd en na een nieuwe frisse verflaag, kan de 'Ommelander' weer fier te water.

Het is duidelijk dat de 'Whaleboat' werf heel wat meer in petto heeft dan sloepenbouw. Innovatie en traditie gaan er wonderwel hand in hand.

Contactgegevens:
Whaleboat - Wittepaalstraat 16, 9051 Afsnee, Belgium
+32 477 877 237
e-mail: airrow@telenet.be - www.whaleboat.be

C-row zet zeeroeien op de kaart

De vzw C-row heeft als doel het zeeroeien te ontwikkelen en toegankelijk te maken voor iedereen. Tijdens het seizoen vind je C-row bij Beachclub De Windhaan op het strand van De Haan, in de wintermaanden verhuizen we naar de VVW in Blankenberge.

Voor meer informatie over initiatiedagen zeeroeien, zie: www.c-row.be

